

גיליון 59

פברואר 2020 • שבט ה'תש"ף

מוֹטְטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

פגעי ההלמן



רותם אלדרהיבש
רבקה אלמן
יפעת גדות
ענת גרילקריף
שיר חייק
דניאל מדמון
לילך סטמבולצ'יק
נועה צינדר
יעל רוזנולד־יניב
חן שם־טוב

גיליון 59 מתחיל...



אומרים שהזמן יכול לרפא, אבל כולנו יודעים שהזמן גם סודק, שובר, מרקיב ומקלקל.

בגיליון זה תמצאו יצירות על הזמן שפגע והזיק. תקראו כאן על מקומות, חפצים או אפילו רעיונות ותחושות - שהזמן החולף נוגע בהם באופן בלתי הפיך, לא מדלג עליהם ולא מרחם עליהם.

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.

כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.





אני זוכר את היום שבו הגרביטציה נעלמה. הייתי בן שש ואת בת חמש, ישבנו בסלון. פתאום משום מקום קיבלתי מכה חזקה בראש. נפלנו מהרצפה לתקרה. את בכית הרבה, גם אני רציתי לבכות אבל במקום זה תפסתי את ידך ואמרתי לך שהכול בסדר. אימא צפה בלי לזוז במטבח עם כל הסירים והמחבתות. אבא בא לחפש אותנו בין הרהיטים, במזל לא נפגענו.

נילי, אני מנסה להיזכר מה לבשת, את אוברול הג'ינס החרוש שלך או שמלת מכנסיים, זאת עם הנקודות הכחולות. כשאני חולם, הוזה או נזכר את תמיד בחליפה הלבנה הנפוחה, מתנדנדת מצד לצד, חלקה וחסרת ייחודיות. אנטי-את וכל מה שהיית. איך היית אומרת? "בלונים שלא פורחים לשום מקום". אני מנסה להיזכר אם השיער שלך היה אסוף או פזור. כשאני מתאמץ ומכווץ את הגבות חזק לנקודת האמצע אני כמעט בטוח שאספת אותו לצמה.

אבל שוב, יכול להיות שאני טועה. עברו 1,222 ימים. שזה מספר שמצטלטל יפה בפה אבל אין בו שום יופי.

כל יום נחרט בי כמו להב משויף היטב (זה השלב שבו את אומרת לי, 'אולי מספיק להתפייט כבר?').

זוכרת איך היית צוחקת עליי? זוכרת את המחברת שלי שמצאת מתחת למזרן? (כמה שנאתי לחלוק איתך חדר...).

לפעמים אני כל כך כועס עלייך. זה לא קורה לי הרבה, רק לעתים את יודעת, יש איזושהו בחור מהאקדמיה של "היום של לפני" שכל העולם מדבר עליו, נראה שהוא מצא פריצת דרך להחזיר את העולם למצב הקודם. את קולטת? את בטח שואלת את עצמך מה כל זה משנה. זה לא.

תהיי סבלנית, זה הולך להיות המכתב האחרון שאני הולך להפריח לך.

הטיפול של המכתבים הוא סתם בזבוז זמן. אני חייב להודות שזה עזר קצת בימים הראשונים, הרגע הכי נחמד שלי ביום היה לחכות לשעה 16:00, לקשור את עצמי לעמדת האזיקה שלנו בחצר, ולשלוח לך את המכתב.

אני חושב על זה הרבה... איזה מזל שעפתם מספיק זמן בשביל להגיע לחלל.

מדי פעם בפעם כמה אנשים נופלים בחזרה מהשמים (ואת כבר מכירה בעצמך את המראות). אני מתנחם בזה שלא הייתי צריך להתמודד גם איתם.



נילי, בכל כמה ימים אני מתעורר ספוג בשלולית של עצמי. יש חלום שפשוט מסרב לעזוב אותי. אני חולם שאני מחפש אותך ביער, אני צועק את השם שלך עד שהגרון שלי מתלהט מכאב. אני מביט ימינה ושמאלה במהירות ואז מרים את המבט לשמים ומסתכל בשעון הגדול. הוא מראה: חמישה ל-16:00. אני צועק את מיתרי הקול שלי החוצה, אומר לך שבגללך נמות. באיזשהו שלב הפחד משתלט עליי ואני חושב פשוט לוותר ולהשאיר אותך שם. פשוט לרוץ הכי מהר שאני יכול לעמדת האזיקה. אני רוצה להאמין שזה פשוט יצר הישרדות בריא ולא פחדנות, אבל אז, ברגע שאני בא להסתובב ולהתחיל לרוץ את מגיחה מהעצים בעיניים גדולות מלאות חרטה, ואני נזכר בהבטחה שהבטחתי לעצמי ביום שהשמים התהפכו.

תפסתי אותך חזק וביד אחת משכתי אותך אליי. ידעתי שאני מכאיב לך. רציתי להכאיב לך. בחלום אני אומר לך בקול יציב של אח גדול שזו הפעם האחרונה שאת עושה דבר כזה, ומיד אני מתחיל לרוץ תוך כדי שאני גורר אותך אחרי.

כשאנחנו מגיעים לעמדת האזיקה הקרובה בקצה היער כבר מתחילה הספירה לאחור, 59 שניות לשעה 16:00.

אני בלי אוויר, ובדיוק כשמתחילה האזעקה שמתריעה על עשר שניות ל-16:00 אני גומר לרתום גם את עצמי.

אני ואת נפלנו בבת אחת לשמים, התנגשנו זה בזה עם החליפות.

אני מסתכל בך, את מתמסרת לנדנוד בעיניים עצומות.

זה עצבן אותי, ידעתי שאת עושה את זה בכוונה. לוחצת בדיוק מושלם על הנקודות הכי רגישות שלי. ידעתי, ובכל זאת התעצבנתי.

אני שואל אותך אם את לא חושבת שהגזמת, שיכולנו למות בגללך, שאני יכולתי למות בגללך.

בחלום אני חסר אונים כי אני יודע שמה שאני אומר לך לא גורם ללב שלך להתכווץ. את פוקחת את העיניים ומביטה בי, אומרת, "אבל אתה מולי אז הכול בסדר".

זה השלב שבו אני מתעורר.

טוב נילי, אני חייב לסיים.

יש קטע חדש עכשיו ששמים סיירים בחוץ בדקות שלפני, לוודא שאף אחד לא שוקל טיול זריז לחלל.

אל תרגישי רע, ממש בקרוב ניפגש.

שלך,
ליעם





כמה זמן נשאר זכרון נשימוטינו בבית שמת אִתנו,
האם קולוֹתֵינו עוד מהדהדים מתוך קירות האֶבן
הסודות שחפֵשֶׁתָן במעקה הברזל המתפורר,
אולי אינם שָׁלְנוּ כָּלֵל
וְאוּלַי
קניֵתָן לְמִצָּא מְאַחֲרֵי הַדְּלָתוֹת
אַמֵּת אַחֲרַת שְׁלֹכָן.





נצבת אל מול הבור הפעור,
עיני מביטות בפני
אלו שסבבוך,
תנועותי המפרפרות
מניעות אותי
עם הזמן
לאחור.
והנה עתיד בהונה,
מתקחה לעבר.
וכביסת ביתנו היבשה,
מתלחלת שוב,
מקרקשת במכונה,
מתלכלכת.
וארוחות חוזרות מפינו
אל הצלחת.
ולבסוף,
חדר הומה אדם,
ואני מביטה בעיניך.





ויכרע וישת מן המים
ודמעה נגעה בדמעה
-לאה גולדברג

הכנסתי רגלי לנעליך הריקות
ואבדן נגע באבדן
שותקות וחלולות נסתובב יחד
במדרכות, אני ונעליך היתומות
לא מתאימות, לא נוגעות בקריצים
לא מרפות מטביעתך
שעדין לכה.





בהתחלה נעלם לנו הסדין הזוגי

בהתחלה נעלם לנו הסדין הזוגי. חיפשתי מתחת לחבלי הכביסה, בארון המצעים, בארון של הילד, בתוך כל הציפיות. סדין זוגי זה לא דבר קטן, זה לא נעלם יום אחד. אחר כך נעלמה כוס הפלסטיק הכתומה עם הקשית המחוברת. חיפשתי בארונות המטבח, בפחים, במגירת הצעצועים ובכל המדפים. כוס מפלסטיק לא נשברת לרסיסים. כוס מפלסטיק של ילד זה לא דבר קטן כל כך, זה לא נעלם יום אחד.

חוץ ממני אף אחד לא שם לב. הבית התנהל כרגיל. אף אחד לא שאל למשל, "למה את לא מגוונת לפעמים עם הדוגמאות על הסדינים?" אף אחד לא בכה על צבע חסר של כוס מתוך הסט של כל צבעי הקשת.

בהתחלה שרון היה מתעורר מוקדם בבוקר ומעיר אותנו בהזדחלותו הגורית והתכרבלותו מתחת לשמיכה בינינו. לא היה צורך יותר בשעון המעורר. התנדפותו של השעון הזה, הגדול והמעוצב באופן אנגלי-משהו, אפילו לא ציפיתי שתעורר תגובות.

אחר כך שרון היה רק מדליק את האור בחדרנו ומכריז: "קומו כבר!" לפעמים, ואת זה הכי אהבתי, הוא היה בא בשקט לצד שלי במיטה, נעמד שם ומקרב את ראשו כך שיהיה בדיוק מעל שלי. הייתי מתעוררת מקרבתו, מנשימותיו, מריחו המתוק שלאחר שנת לילה ממושכת. פוקחת את עיניי ורואה את עיניו החומות, הצלולות, המחכות לעיניי שייפקחו, שיהיה הוא-הוא הדבר הראשון שהן רואות בבוקר. בפעמים אלו הייתי מנשקת את עיניו ומחייכת עד הבטן. החיוך הזה לא נעלם, אני כמעט בטוחה.

וככה מדי תקופה מסוימת משהו לא קטן היה נעלם. מתמוסס. ונשכח. משהו שלא סביר שיאבד. חיפשתי היגיון מיסטי, הוא התאדה. אחר כך נכנסו בי פחדים מפני גנבים ממוקדים, מקצוענים. אך גם הפחדים לא החזיקו מעמד, כמו החפצים בביתי.

כשנעלמה הספה של השלוש מהסלון ואיש לא התלונן התחלתי לחשוד שאין פה איש. שאולי לא היה מעולם. והתינוק? גדל ובנה בית משלו? עם חפצים משלו? עם עיניים אחרות שרואות אותו דבר ראשון על הבוקר? ביקשתי ממנו, משרון, לבוא לבקר אותי. אכין לו את האוכל שהוא הכי אוהב, נשטוף יחד כלים ונשב מעט במרפסת.

הוא לא הגיע ביום שקבענו. היה לו סידור. "דחוף, מהעבודה, אני חייב, מצטער, לא יכול לדחות", אמר לי התינוק שלי.



הרגשתי בודדה. עד לתוך העצמות הרגשתי. עד לבוהן הקטנה של הרגל הרגשתי. עד מעומקי הלב ומעומקי הבטן היכן שחייכתי בבקרים כששרון היה ילד קטן. יכולתי לראות את כדור הארץ הגדול הממשיך להסתובב ולפעול לא משנה מה נעלם לי. מסביבי היה שקט והייתה ריקנות והיא התפרשה עד לאינסוף, חדרה דרך קירות וחדרים, בלתי נתפסת בממדיה הריקים חסרי הגבולות. כמו לעבור לחיות בחלל במקום בכדור הארץ. גם לנשום זה כבר לא אותו הדבר, לא מובן מאליו. פחדתי. בוקר אחד, לאחר שווידאתי שקרני השמש שלא נעלמו עדיין פוגעות באותה נקודה במיטה, ראיתי את מכשיר הטלפון הישן, זה שעמד במקומו הקבוע על דפי זהב, המהדורה האחרונה שיצאה מודפסת. כבר שנים שהפסקו. חייגתי. לראשונה בחיי ביקשתי עזרה, חברה, עצה. מעברו השני של הקו במרכז התמיכה היא הייתה נחמדה, אדיבה ויפה – וקבענו. נתתי לה כתובת מדויקת: רחוב גלוסקא 16, פתח תקוה. והוספתי הסבר קצר – בית פרטי, ישן. צלצלי בפעמון מימין לשער הברזל הקטן ליד תיבת הדואר.

"הווייז לא מצא", היא אמרה לי אחר כך, "גם לא מספר בית אחר ברחוב. גם לא את אמצע הרחוב". "אבל במפה הוא מופיע", אמרתי לה תוך כדי פתיחת דפי הזהב במפות בהתחלה, רק כדי לוודא שאיני טועה. "מצטערת, אני לא יודעת לקרוא מפות, לא משתמשת בהן", ענה לי קולה הצעיר, הרך, הטיפש.

בסוף נותרתי חסרת כול כמו ביום היוולדי. ממילא נשארים בסוף רק עם הזיכרונות, ניחמתי את עצמי. והיו לי, נדמה לי, הרבה זיכרונות יפים מבעלי, מהתינוק, מהבית.





כמעט ערב, האור שהבליח מהחלון צבע את הסלון בגוונים רכים, סוף־סוף מעט שקט. גבי לקח את אורי לגן המשחקים, לפני שהלך אספתי את שְעֵרו בקוקו, הילדון עוד מעט בן שלוש, ואני הבטחתי לעצמי שבגיל שלוש אספר אותו, הוא מעולם לא הסתפר, שְעֵרו החום, הרך והגלי והמבריק גולש כמעט עד מותניו. אני אמורה לחוש הקלה, הוא שונא להסתרק ואני תמיד נאבקת בו באמבטיה בשעת הסירוק היומי, אך כל מה שיכולתי לחשוב עליו באותו רגע, שאני הולכת לאבד את התינוק שלי ולקבל ילד בוגר, שונה. טאטאתי את הבית במהירות. יש לי מעט זמן לסדר, לפני שישובו מגן המשחקים ואורי יהפוך הכול. דפיקה בדלת. אוף! לא הספקתי לעשות כלום, הם בקושי הלכו וכבר שבו. ואני קיוויתי שאספיק לסדר ואז לשתות קפה שחור בשקט. אני ניגשת בכבדות לפתוח את הדלת, עיניי מתעכבות על פניו של אורי שמונח בזרועותיו של גבי, ואז על שְעֵרו. אישוני מתרחבים מתדהמה, שְעֵרו של בני קצר, קצוץ, כרות, ללא שפעת שְעֵרו פניו נראות קטנות וחיוורות כל כך.

"למה סיפרת אותו?" אני מרימה את עיניי ומתפרצת על גבי.

רגע...

אני מתאבנת במקומי, האדם שאוהז בבני אינו גבי, זהו אבי. אבי שחטף דום לב בנעוריי, אבי שביצעתי בו החיאה כמו ידיי, לשווא, והוא הותיר אותי לבדי, מפוטמת ברגשי אשם. תוהה איזה סבא הוא היה יכול להיות.

מבטו ננעץ בי, מבט מפויס, כמעט מתנצל, ואז גחן אליי והושיט לי את בני.

אורי הושיט אליי את ידיו, התכופפתי ואחזתי בו.

"רוצה לשתות קפה שחור, כמו פעם?" שאלתי בתקווה.

"אני כבר לא שותה קפה שחור, זה היה פעם, מזמן".

והוא הסתובב באטיות והלך, משאיר את הדלת פתוחה ואותי ובני בזרועותיי בוהים בגבו המתרחק. הרוח הקרירה שנשבה פנימה לא בידרה את שְעֵרו הקצר של בני.





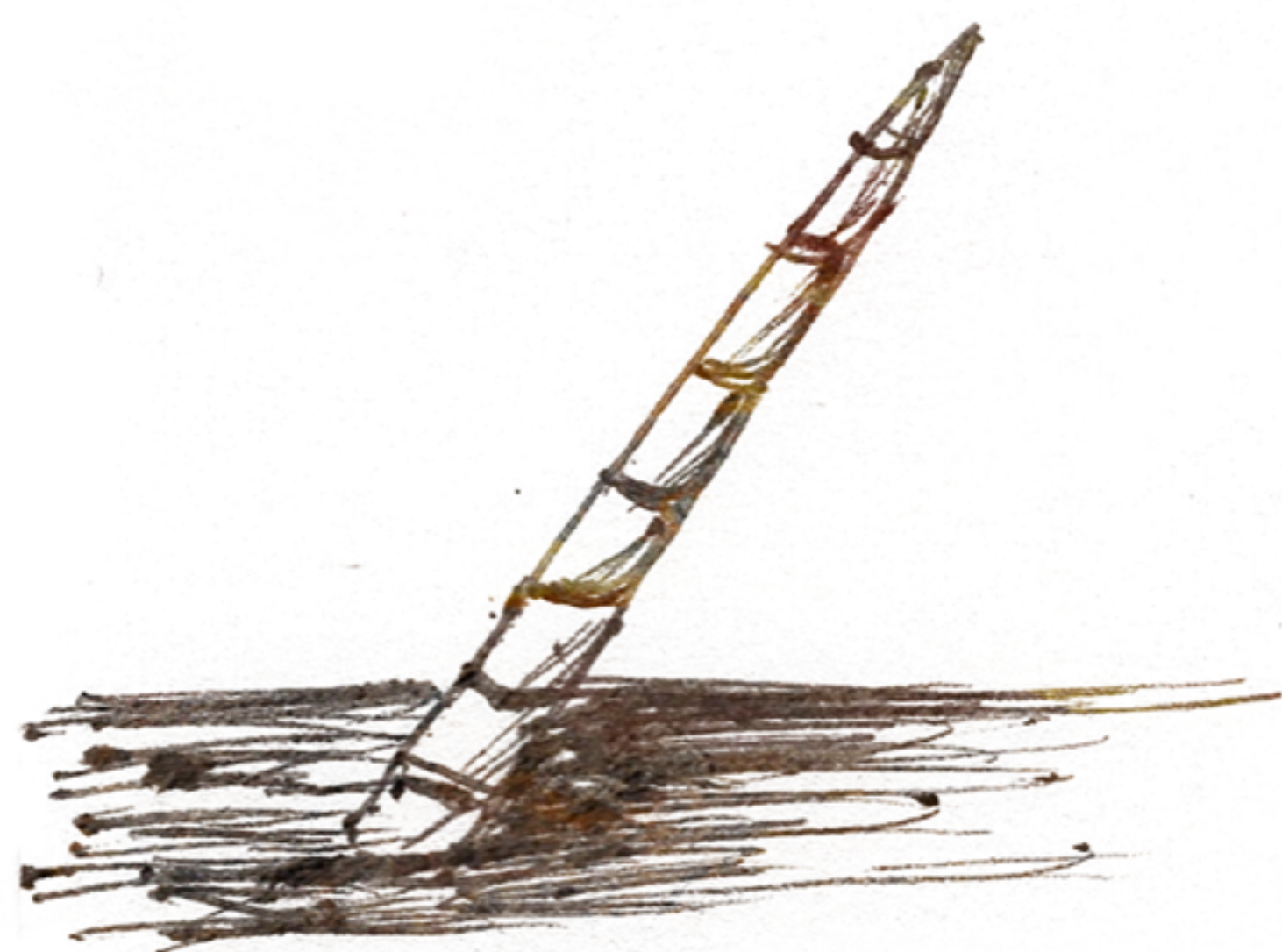
וזה מעשה האגדה. וכל השומעת – תצחקי

לכל חדרקון כזאת היתה עוד קרן שתלשה לה אמה כדי להשאיר יפה וצעירה ומסדרת.

בזכות מעשה התלישה, חדות הקרן מצמיחות כנפים
מעופפות יפות וחקקות. דוהרות פראי בעשב והרים.

בקרן האחרת אדם שומעת את הים, אוכלת גלידה, ממלאה אבקות של פודינג, פופקורן אל
מול סרטים, מליצנת את עצמה, משתדלת להמשיך לדהור, מגדלת עצים, מקפיאה
שניצלים.

וכל חדרקון סופה להיות כאמה.





הרפתקאות השמש בעולמה

השמש רחצה בשמים תכולים, קרניה מקלחות את גופה העגול בקצף עננים פלאפי נעים. "הגיע הזמן להאיר יום חדש", אמרה. פיהוקה שואב קור, לאט... לאט... ממס גלעיני קרח ונושף אגלי טל רעננים לעבר העולם שמלפנים.

"הייתי מעדיפה שלא, אבל..." השמש שילחה קרניה לכל עבר, מתמתחת חזק-חזק לשחרר את כל הכיווצים שנגרמו באלומותיה אחרי משמרת אור יום ארוכה-ארוכה.

השמש לא ישנה. איך אפשר, כשיש רק אחת כמוה בעולם? בלעדיה העולם ייכחד, ישכת, ייעלם, יאבד ויתמזג חזרה אל תוך החומר השחור והחומר האפל וכל המיסתורין שבהם וביניהם.

לשמש ראייה חדה. היא ראתה את הלא קיים. הלא קיים יפה. כמעט כמוה, אבל אחרת. הלא קיים מלא כלום, כל כך מלא שהוא מנצנץ. הוא קורץ לה כל היום, הממזר, מרחוק. חושב שהוא יכול לעבוד עליה, אבל שניהם יודעים שלא.

לא עשו את השמש באצבע. היא יודעת שלא כל הנוצץ זהב. היא יודעת שהיא חשובה ושאינ מי שתחליף אותה. היא אחת ומיוחדת, יחידה במינה. לכן היא לא ישנה, היא רק לוקחת סייסטה בין אופק לאופק.

לפעמים השמש מרמה. כשמספיק עננים מצטברים מלפניה היא יוצאת להפסקת פאוור נאפ. אבל רק כשהעננים עבים כל כך שהם מרימים פרגוד אטום. ואף אחד לא רואה שהיא נרדמה. הם יכולים להיות בלי אור לדקה.

השמש הייתה עד עכשיו בין אופקים. התנומה שחטפה חיזקה אותה מספיק להאיר את הקרחונים. פעם היו שם אנשים, אבל הם קפאו כשהשמש הלכה לתור אחר הלא קיים. באותו זמן לא הייתה לה בְּרָה, אבל היא למדה מאז איך לחמם כמו שצריך.

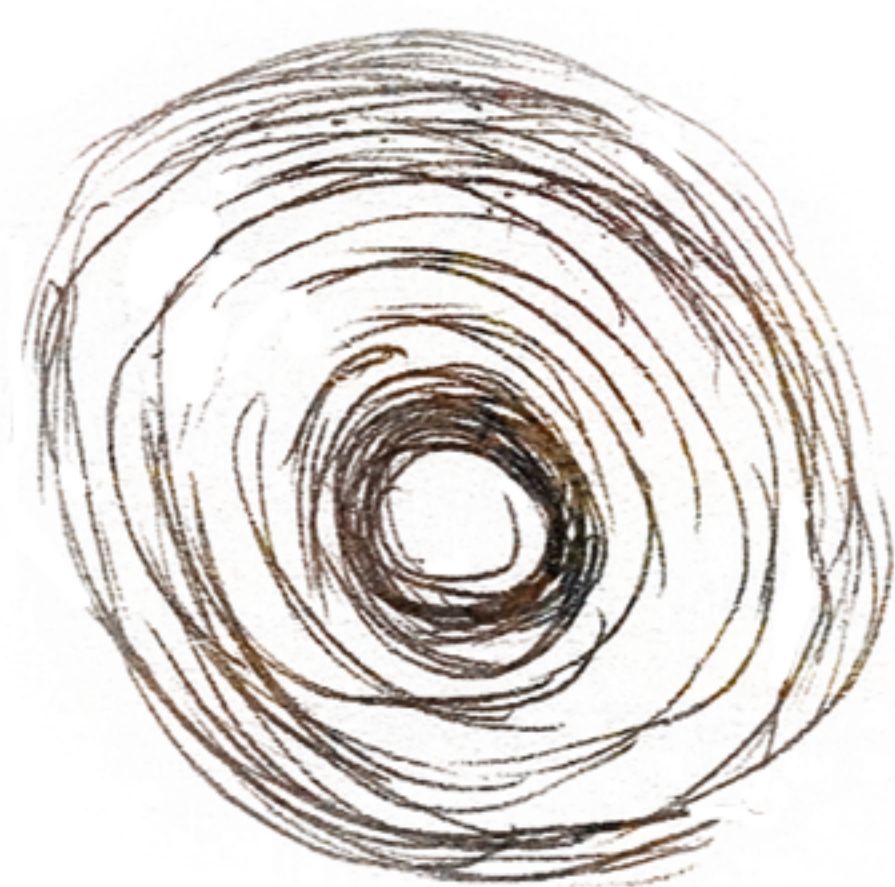
השמש התנערה, ובתנועה אחת חלקה ורחבה שילחה את אלומותיה לעבר החלל החיצון. היא החלה לאסוף ברזלים, פלסטיקים, לוויינים פגומים ושלל תוצרת אנושית. הם מפריעים לשדה הראייה שלה. לגיטימי שהשמש תרצה להזיז אותם. היא החליטה להחזיר לאנשים את הצעצועים שלהם.

השמש התלהטה וירתה קרני חום לעבר תוצרת האדם. אלומותיה התלטפו סביב הברזלים באהבה, כמו לאסו זהוב בוהק, שתופס, מחמם וממס. עד שלתוצרת האדם לא נותרה בְּרָה אלא ליפול למטה.



ממטרי לבה חמה נורו לעבר כדור האנשים, חרטו חריצים באטמוספירה, נושרים כמו חצים לעבר רכסי הקרחונים שמכסים חלק נכבד מהארץ. סלעים לוחטים חתכו את האוויר, חוררו עננים ושרקו את דרכם לעבר העולם שמלפנים. הקרחון הראשון נשבר ברעמה גדולה שהדהדה לתוך השקט.

"בוקר טוב", בירכה השמש, לבה מתחמם מהמחזה שמולה. "הגיע הזמן לקום ליום חדש. בוקר טוב". השמש התמקמה בכיסאה בשמים וצפתה בעולם שנולד מולה. מטאוריטים נלחמו בקרחונים על זכות הקיום, חרבות אש נשקו לחרבות קרח. בעודה מתכסה בענני עשן ואובך, חייכה השמש אל האנשים למטה. הם יחזיקו מעמד עוד כמה רגעים בלעדיה.

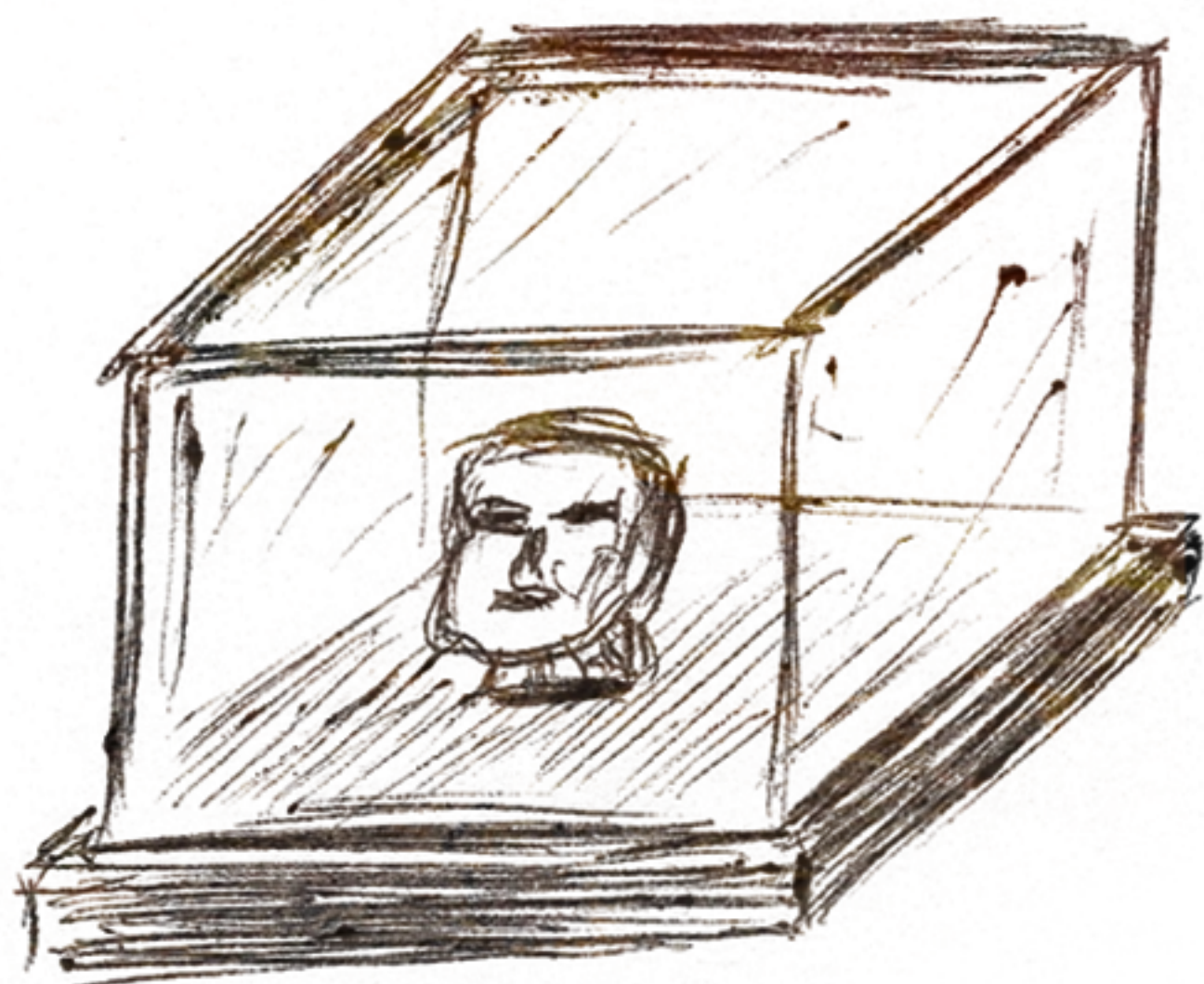




במוזאון ההיסטורי סדורים החפצים העתיקים
על פי רצף הזמנים שחלפו
מאז חפרו בעזרתם או אכלו
האנשים הקדמונים שקיו כאן
ואחר כך נעלמו.

החפצים העתיקים מנחים בדממת
האולמות הקרירים
מאחורי דלתות זכוכית
נעולים
מזוג שומר מפני בליה
מפני יד סקרנית שלא תגע
שלא יתפוררו לפרודות החמר
ולפרורי הזמן הנגרע.

במוזאון הפרטי של זכרונותינו
אנו תועים נבוכים
נתקפים פרצי נוסטלגיה
מוצפים
מתפתים לגעת בעבר
ובאין לנו זכוכית שתגן
אנו מתפוררים מבפנים.





שוב הייתי חוזרת

שוב ושוב הייתי חוזרת
אל המקום,
שעזבתיו מזמן.
רוחצת את העלים שהעלו אבק.
צבעי פרחי הגן שטו בי
כתמיד היופי עור
את נפשי ועיני.
הדבורים היו חוזרות
לגביעי הפוקסיה,
הצופיות לא חדלו ממעופן.

על אמיר העץ הגבוה
שר השחרור זמירותיו
באין מאזין, באין מפריע.
כשואל שוב ושוב בפיאנו:
מאין תבואי לכאן?
ובפורטה מעצים שיכתו:
אין כאן נפש חיה
אין כאן אדם.



מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
איורים ועיצוב גרפי: רובי גורדון



<http://motiv-magazine.co.il>



<http://facebook.com/motiv.magazine>



<http://bit.ly/motiv-youtube>



<http://instagram.com/motiv.magazine>



http://twitter.com/motiv_magazine



info@motiv-magazine.co.il



054-337-1373



[http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב \(כתב עת\)](http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_(כתב_עת))



אנחנו מזמינים אתכם להשתתף בכתב העת שלנו.
הגיליון הבא של מוטיב יראה אור בעוד כחודש, ויהיה הגיליון מספר 60 שלנו. לכן באופן סמלי נושאו יהיה:
הדקה החסרה.

לפעמים דקה אחת יכולה לעשות את ההבדל כולו. לפעמים שישים שניות הן מה שמפריד בין הצלחה לכישלון, בין שמחה לעצב או בין השלמה לחרטה.

בגיליון זה נרצה לקרוא יצירות שעוסקות בשישים השניות האלה. שירים וסיפורים שמתארים החמצה, טרגדיה או לחלופין אולי נס, שנובעים רק מהבדל של דקה בודדת.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/2/2020 לכתובת הדואר האלקטרוני:
info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.